

John Warburton (1776-1857) Predikant te Rochdale en Trowbridge

Yours in Love
John Warburton
 JOHN WARBURTON
 1776-1857.

2. JOHN WARBURTON (1776—1857).

John Warburton jr., samen met zijn vrouw Emma en vijf van de acht kinderen, voor hun huisje te Southill, alwaar hij een vaste standplaats verkreeg als predikant. Twee kinderen, John en Lydia, waren er geboren te Londen, daarna werden er nog zes geboren te Southill. De jongste daarvan was Elizabeth, die werd geboren op 21 november 1859. Zij bleef ongehuwd en is overleden te Southill op ruim 101-jarige leeftijd. Tot kort voor haar dood ging ze nog met een driewielersfiets bij de Strict Baptists ter kerk te Clifton. Ze werd begraven te Bedford, de plaats waar John Bunyan als een vloeker werd neergeveld, in 1961!

John Junior

JOHN WARBURTON.

John Warburton en Joseph Charles Philpot *overgenomen uit De Saambinder*

John Warburton werd in oktober 1776 geboren in Stand, in de buurt van Manchester. Over zijn moeder schrijft hij: ‘Mijn moeder was, geloof ik, een vat tot de heerlijkheid bereid van voor de grondlegging der wereld. God bracht dit aan het licht, toen ik omstreeks acht jaar oud was, op een wijze die mij vaak met verbazing heeft vervuld’.

In zijn jonge jaren leefde hij onder de indrukken van Gods majesteit, maar toen hij zestien jaar was, werd hij door ‘losse kameraden meegetrokken tot allerlei soorten van goddeloosheid’. Tijdens een dienst in Bolton sprak de Heere echter helder en met kracht: ‘Tot hiertoe en niet verder’. ‘Al mijn zonden en ongerechtigheden van kindsbeen af staarden mij in het aangezicht en ik beefde als een blad. (..) Zodra de predikant geëindigd had kroop ik uit de kapel, alsof ik iets gestolen had. Te beschaamd om iemand te durven aanzien, haastte ik mij door de stad en met moeite bedwong ik mij op de straat, om niet te brullen als een beer. Ik dacht dat iedereen mij aanstaarde en mij nawees’. Door diepe overtuigingen heen bracht de Heere hem tot de kennis van de vergeving van zijn zonden, door de gerechtigheid van Christus. Als predikant diende Warburton twee gemeenten, Rochdale en Trowbridge.

Ze waren eerst wat bang voor elkaar, de geleerde Joseph Charles Philpot en de eenvoudige linnenwever John Warburton. Philpot was een echte wetenschapper uit Oxford, Warburton was, naar eigen zeggen, ‘een ongeletterde oude worm’. Maar beiden hadden dezelfde roeping: ‘de voetstappen der schapen opsporen, de stenen des aanstoets uit de weg doen, de gebaande weg aanwijzen, de banier voor het volk opheffen, blinden leiden door een weg die zij niet geweten hebben, de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken en het kromme tot recht’. Dat maakte nu net hun vriendschap uit.

Een van de eerste keren dat Philpot Warburton hoorde preken was in het jaar 1833. Warburton zou voorgaan in het dorpje Abingdon. Philpot schrijft dan: ‘Ik ging naar Abingdon, mijn gemis gevoelend en derhalve met meer vrees dan hoop, om een dienstknecht van God te beluisteren, die uitnemend met genade bedeed was, en ik verwachtte eerder een afwijzing dan een toeknik, beide vanuit de preekstoel en vanuit het gezelschap’.

Het viel mee. Warburton was even benauwd om een Oxford-student te ontmoeten als dat de Oxford-student benauwd was om hem te ontmoeten. Philpot: ‘Maar hoeveel meer reden had ik om bevreesd te zijn dan hij, en hoeveel meer ook blonken zijn genadegaven uit tegenover mijn geleerdheid’. Die ontmoeting in Abingdon was het begin van een jarenlange vriend-

schap ‘die sindsdien tussen ons ongeschonden heeft bestaan’. Philpot beschouwde zijn vriend Warburton als ‘de grootste prediker sinds William Huntington’.

In maart 1835 verliet Philpot de Anglicaanse kerk en voegde zich bij de Strict Baptists. Hij erkende de Engelse staatskerk niet langer als een christelijke gemeente en zag de daar bediende doop dus niet langer als een Goddelijke inzetting. Philpot moest, meende hij, opnieuw gedoopt worden. Hij zag wel vele bezwaren. ‘Maar wanneer ik Jezus aan de andere zijde van het water zou zien staan, dan zou ik het zeker wagen er doorheen te gaan’.

Philpot vroeg aan zijn vriend Warburton of deze hem in de Bethel Chapel te Allington (de kapel van Joseph Parry) wilde dopen. Warburton moest die dag, 13 september 1835, ook direct maar preken, schrijft Philpot, ‘want ik kan mij niet indenken dat zulks die dag voor mij nog mogelijk is’. In een brief schrijft John Warburton daarover: ‘Ik kwam in Allington en heb daar verleden week de heer Philpot gedoopt. Ik geloof dat de Heere in het midden was. Hoe meer ik hem leer kennen, hoe meer ik me met hem verenigd voel’.

Voor verschillende van Warburtons boeken schreef Philpot een voorwoord. Hij schrijft bij voorbeeld: ‘Wij hebben veel predikers, vele goede en begenadigde predikers, maar nimmer zagen we een man die tederder met zielen omging en meer verbroken voor de Heere was dan hij’. Ook voor het meeste bekende boek van Warburton ‘Weldadigheden van een Verbonds-God’ verzorgde Philpot het voorwoord. Daarin zegt hij: ‘Hoe eenvoudig en toch hoe zoet beschrijft hij de leidingen, onderwijzingen, leringen, vertroosting, kastijdingen, berispingen, ondersteuning en zegeningen, ontvangen uit de hand van zijn genadige Vader en Vriend. Gelijk wij lezen van het op en neer, bezwijken en opstaan, zuchten en zingen, kermen en juichen, vlieden en voortgaan, vechten en overwinnen van deze waarde man Gods, zo ook volgen wij hem van het eerste ogenblik af dat God de Heilige Geest zijn ziel verkwikte, door heel zijn beproefd en geoefend leven, totdat hij in goede ouderdom dit tranendal verliet, met de liefde Gods in zijn hart, de lach des vredes op zijn aangezicht, en de openbaring van een ontsluitende heerlijkheid aan zijn scheidende ziel’.

Philpot heeft meerdere malen gepreekt in de kapellen van John Warburton, eerst in Hope Chapel te Rochdale, later in de Zion Chapel te Trowbridge. Andersom nam Warburton ook graag een beurtje waar in de North Street Chapel in Stamford, de gemeente van Philpot. Dan hadden ze ook weer eens gelegenheid om samen van hart tot hart te spreken over de gangen van Gods gemeente. Over een van Warburtons preken in Stamford schrijft Philpot: ‘Nooit zal ik vergeten de krachtige predikatie die hij die morgen deed. Daar zijn er nog die getuigenis kunnen afleggen van de kracht en de zalving waarmee hij sprak. (..) Nooit heb ik een leeraar ontmoet wiens gebed op de predikstoel, of wiens gesprek buiten de predikstoel zo overtuigend was. Er was zulk een eenvoudige, zulk een eerbiedige en toch kinderlijke toenadering tot God. De zegen die de gemeente van God daaruit ontvangen heeft, zal nooit ten volle bekend worden, totdat de dag daar zij waarop de verborgenheden van alle harten zullen geopenbaard worden’.

Warburton werd eind 1856 ernstig ziek. Hij zou er niet meer van genezen. Zijn zoon John Warburton jr. heeft verschillende dingen over het ziek- en sterfbed van zijn vader opgeschreven. Enkele citaten eruit: ‘Op zekere morgen, toen ik bij hem was, was hij bezig in zichzelf te praten. Eindelijk riep hij met tranen uit: ‘Deze oude Warburton, die een stank geweest is in de neusgaten van honderden, doch nooit in de neusgaten van mijn God, gaat naar zijn geze-

gend huis, naar zijn lieve God en Zaligmaker, en dat voor eeuwig.’ ‘Is dit de oude Warburton, de bedelaar? Wat! Loof de Heere! Alle bedelaars in de stad behoorden straks mijn lijkbbaar te volgen, want ik ben ervan overtuigd dat ik de grootste van die allen ben’. ‘O, wat zal er een uitroep en een gejubel zijn als old John de hemel binnengaat, één die de hel wel duizendmaal verdiend heeft, de grootste schuldenaar aan genade en de ellendigste zondaar die er ooit was’.

Philpot schreef in The Gospel Standard een In Memoriam. Hij schrijft onder meer: ‘Wij zouden niet kunnen zeggen wat John Warburton zou zijn geworden wanneer iemand met zulke gaven in zijn jonge jaren een goede opleiding had gehad. Of misschien kunnen wij het wel met zekerheid zeggen: het zou hem bedorven hebben. Dan hadden we misschien de bekwaame advocaat Warburton gehad, of een groot professor in de godgeleerdheid. Maar wij zouden niet de prediker Warburton gehad hebben, de door God Zelf onderwezen bevindelijke prediker’.

Op een andere plaats schrijft Philpot over zijn ontslapen vriend: ‘Al meer en meer bemerkte hij in zichzelf wat hij moest verfoeien en waarvan hij walgen moest, en meer en meer zag hij in de Heere Jezus wat hij bewonderen en beminnen mocht. Hij heeft zijn pad afgelegd, hij heeft de goede strijd gestreden, en zijn loop met blijdschap geëindigd. Hij heeft ons achtergelaten, nog zuchtend en lijdend in de wildernis, echter opziende tot dezelfde God en hopend op dezelfde rijke, soevereine en overvloedige genade’.

De Warburton familie

overgenomen uit Weldadigheden van een Verbondsgod en sbhs.org.uk

Voor John Warburton openden steeds meer deuren om te prediken en was vanaf 1809/1810 predikant in Rochdale bij een gemeente die bijeenkwam in een gehuurde kamer. De gemeente groeide snel zodat een kapel gebouwd moest worden. John had er op het laatst verdriet op verdriet, van armoede en zelfs zo dat het volk, de raad en hijzelf voelde dat de weg toegesloten werd om er nog langer predikant te blijven. Hij was de eerste keer in Trowbridge op 27 januari 1814 en preekte daarna alle zondagen van februari. De nieuwe Zionkapel nodigde John Warburton uit om in februari 1815 terug te komen om te prediken en aan het eind van die maand werd hem een uitnodiging gedaan om hun voorganger te worden. Zo kreeg hij ook een beroep uit Maidstone. Zijn hart neigde sterk naar Maidstone, maar de Heere leidde hem wonderlijk naar Trowbridge. In het kerkboek staat dat John Warburton op 5 maart de oproep van de gemeente om haar voorganger te worden heeft aangenomen, zolang de meerderheid dat wil, en hij ermee zal instemmen.

Warburton keerde terug naar Rochdale met het plan om naar Trowbridge te verhuizen. Nadat hij zijn zaken op orde had gebracht preekte hij zijn laatste preek voor de Rochdale gemeente uit Handelingen 20:32 ‘En nu, broeders, beveel ik u aan God, en aan het woord van zijn genade, dat in staat is u op te bouwen en u een erfenis te geven onder allen die geheiligd zijn.’

De familie Warburton verliet Rochdale op maandag 27 maart 1815. Hun eerste twee nachten brachten ze door in Manchester en tegen de woensdagavond hadden ze Birmingham bereikt. Donderdag reisden ze naar Bristol en op vrijdag 31 maart kwamen ze eindelijk aan in Trowbridge. De reis werd ondernomen met een postkoets die met ongeveer tien mijl per uur reisde. John en Lydia, kwamen met acht kinderen in Trowbridge. De diakenen hadden voor hun

gebruik een huis in de Halve ingericht en op zondag 2 april 1815 preekte John Warburton zijn eerste preek als predikant. Vandaag de dag beschouwen we de roeping van een predikant als een proces dat tijd kost - vaak maanden, zo niet jaren.

Wie reisde er met John en zijn vrouw Lydia? Ze lieten William hun oudste zoon in Rochdale achter. Hun derde kind was gestorven en dus waren degenen die naar Trowbridge reisden: Sarah van 18, James van 14, Elizabeth van 13, Leah van 10, Rachel van 8, Gideon van 6, Manoah van 4 en Ruth van 1. Lydia was op dat moment in verwachting van John die in augustus werd geboren en Rhoda werd in 1817 geboren, maar stierf drie jaar later.

John Warburton bleef de volgende tweeënveertig jaar in Trowbridge om de gemeente in Zion te dienen, en wel met rijke zeken. Door dalen en over hoogten liep zijn leven. Kort voor zijn dood leed hij aan een hartkwaal. Zijn laatste dagen heeft hij veel mogen getuigen van dat hem een erfenis bewaard was in de hemelen. 'Mijn ziel kan het niet bevatten, Mijn ziel kan het niet bevatten! 2 april 1857 stierf hij met Hal... Hal... Hallelujah!

Lydia overleefde hem en stierf op 85-jarige leeftijd in mei 1865. Wat weten we over de kinderen nadat ze naar Trowbridge zijn verhuisd? Er is weinig bekend over William. Sarah werd zwanger op 18-jarige leeftijd en in 1819 trouwde ze met John Earle. Ze bleef in Trowbridge en stierf in 1877.

James trouwde met Martha Edwards in 1819. Ze hadden een gezin van acht kinderen waarvan de nakomelingen nog steeds in de omgeving van Wiltshire zijn. Elizabeth trouwde met een oudere man John Hayward die al eerder was getrouwd. Hij was directeur in een plaatselijke lakenfabriek. Elizabeth en John hadden acht kinderen. Elizabeth werd in 1823 samen met haar zus Sarah gedoopt. John stierf in 1870 en Elizabeth in 1884. Leah trouwde met Isaac Moore, die ook in de lakenindustrie werkte en een aantal verhuizen bezat. Leah had twaalf kinderen, waarvan er vier als baby stierven. Leah stierf in 1889. Leah en Sarah zijn beiden begraven op de begraafplaats van Trowbridge, vlakbij hun ouders. Elizabeth is daar ook begraven.

Rachel is nooit getrouwd en bleef thuis bij haar ouders. Ze stierf in 1870 en werd samen met haar ouders begraven. Van Gideon is weinig bekend. Uit gegevens blijkt dat hij in de jaren 1830 naar Londen is verhuisd. Manoah stierf op 28-jarige leeftijd en werd begraven onder het voorste pad in Zion met vier van Leah's kinderen en zijn jongste zusje. Ruth bleef lang thuis en trouwde toen met Joseph Gudgeon. Ze stierf in 1895 en was het laatst overgebleven kind van John en Lydia. John trouwde met Emma Rudman in Trowbridge in 1838, hetzelfde jaar dat hij werd gedoopt. Later werd John predikant in Southill, Bedfordshire, van 1844 tot zijn dood in 1892. Zowel Ruth als John zijn begraven in Southill.

God zou de komst van de Warburton-familie naar Wiltshire tweehonderd jaar geleden eren en velen in het westen werden gezegend door de prediking van de twee Johns, vader en zoon.

- William. In Rochdale gebleven
- Sarah ±1797 18-jarige leeftijd zwanger en verlaten, tot heil van haar ziel, x 1819 John Earle, Trowbridge †1877. In 1823 samen met zus Elizabeth gedoopt.
- Gestorven in Rochdale
- James ±1801 x 1819 Martha Edwards, 8 kinderen, nakomelingen in Wiltshire

- Elizabeth ±1802-1884 x eerder getrouwde John Hayward †1870, directeur plaatselijke lakenfabriek, 8 kinderen. In 1823 samen met zus Sarah gedoopt. Dichtbij ouders begraven.
- Leah ±1805-1889 x Isaac Moore, lakenindustrie, in bezit van aantal verhuizen, 12 kinderen waarvan 4 jonggestorvenen (begraven onder het voorste pad in Zion chapel), Samen met Sarah en Elizabeth dichtbij ouders begraven.
- Rachel ±1807-1870, thuiswonend en bij ouders begraven
- Gideon 1809, in 1830 naar Londen verhuisd
- Manoah 1811, † 28 jaar, begraven onder het voorste pad in Zion chapel.
- Ruth 1814-1895, bleef lang thuis, x Joseph Gudgeon, Southill begraven bij kapel
- John augustus 1815-1892 x 1838 Emma Rudman in Trowbridge, 1838 gedoopt. 1844 predikant in Southill, daar begraven bij kapel
- Rhoda 1817-1820, begraven onder het voorste pad in Zion chapel

John Warburton sr. over het horen van W Gadsby die hem ook doopt

overgenomen uit Weldadigheden van een Verbondsgod en uit William Gadsby

Plaats waar J. Warburton doopte te Trowbridge, Kennet en Avonkanaal, Ladydown Mill

In 1804 bracht William Gadsby zijn tweede bezoek aan Manchester. De opmerkelijkste gebeurtenis was toen de doop van John Warburton. Het was Gadsby's eerste doopbediening in Manchester.

Warburton: 'Ik geloof dat de eerste beweging van God in mijn ziel ten opzichte van het werk der bediening, geweest is toen ik gedoopt werd door die waardige Godsgezant, William Gadsby van Manchester. Gedurende vele jaren was ik overtuigd dat ik gedoopt moest worden, maar ik had met alle krachten in mij getracht mijn gemoed gerust te stellen, zonder daartoe over te gaan en dat te meer, omdat ik een afkeer gevoelde om de afgescheiden gemeente te verlaten, waarvan de leden mij altijd zo vriendelijk hadden bejegend. Ik dacht dat het na zoveel bewezen vriendelijkheid enkel ondankbaarheid zou lijken als ik hen verliet; en daar ik ook voor die tijd geen baptistengemeente wist waarmee ik mij zou kunnen verenigen, achtte ik het mijn plicht te blijven waar ik was.'

Enige tijd daarna kwam Mr. Gadsby te Manchester een dienst waarnemen in de baptistengemeente, waarvan hij nu leraar is, en ik ging om hem te horen.... De woorden van zijn tekst waren uit Matthéüs 12:35: 'De goede mens brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de boze mens brengt boze dingen voort uit den bozen schat.'... Mijn ziel werd tijdens de preek zo aangedaan, dat ik uitriep: 'Waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven' Ruth 1:16-17. Mijn ziel werd aan hem verbonden, zo vast als Jonathans aan Davids ziel, en mijn oren werden aan de deurposten genageld. Nog nooit had ik mijn bijzonderheden, mijn op en neer, mijn dagen en nachten, mijn droefheid en blijdschap zo horen voorstellen. Was hij in mijn eigen hard geweest, hij had dit alles nooit duidelijker kunnen beschrijven.

Van die dag af ging ik naar de Baptistengemeente en o, welke hemelse tijden had ik als Mr. Gadsby preekte, want in die tijd was hij hun leraar nog niet. Toen hij andermaal kwam om te preken werd ik, als ik het mij goed herinner, gedoopt en ik was toen de enige die gedoopt werd. Wat had ik een dierbaar gezicht van de Heere Jezus Christus, toen ik in het water afdaalde. Door het dierbaar geloof zag ik Hem zinken in diepe wateren waar Hij niet staan kon, en alle baren en golven van Goddelijke toorn Hem overstromen voor mijn arme ziel. Nooit kan ik beschrijven de plechtigheid, ootmoedigheid, heilige verwondering, aanbidding, zelfvernedering en Goddelijke droefheid die ik gewaar werd toen ik in het water stond. Staande in het water, deed die eerwaarde leraar Gadsby, voor hij mij doopte, een kort gebed tot God en voor hij de doopplechtigheid besloot, legde hij zijn hand op mijn schouder en smeekte de Heere mij te zegenen, te beschermen, bij te staan en kracht te verlenen.

En wat mij het allermeeft verbaasde was, dat hij zijn gebed besloot met God te smeken dat Hij mij als een instrument in Zijn hand wilde voorbereiden, ter ere van Zijn Naam en ter verdediging van de waarheid. Ik geloofde en gevoelde in mijn hart, toen ik nog in het water stond, dat God elk woord dat van zijn lippen vloeide, hoorde en beantwoordde, en mijn ziel was zo verslonden in heerlijkheid, dat ik gedurende enige tijd niet wist, of ik in of buiten het lichaam was. O, de moeite die ik had toen ik uit het water opklom om mij te weerhouden aan de gehele vergadering te vertellen wat ik gezien en genoten had van de dierbaarheid van mijn lieve Heere en Zaligmaker.'

John sr. over de bekering en doop van zijn zoon John jr., later predikant te Southill.

John Warburton schrijft over zijn zoon John jr.: Arm schepsel! Gedurende weken nadat John thuisgekomen was na zijn weglopen, werd hij gekastijd uit de wet Gods, maar op Zijn eigen tijd verbrak de Heere uit tedere barmhartigheid zijn banden en deed hem horen en ondervinden de blijde boodschap van vrije en volkomen vergiffenis van al zijn vervloekte gruwelen door de toepassing van Christus' dierbaar bloed aan zijn ziel.

Toen wist hij wat het was te zingen met verheuging en blijdschap des harten: 'Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden (Ps. 103:1-4). O, wat verheugde zich mijn ziel en wat dankte en aanbad ik mijn God, toen ik de blijde tijding vernam dat God hem vrede en vergiffenis geschonken had. Gedurende een korte tijd bewandelde hij zijn weg met blijdschap. Op 29 april werd hij tegelijk met enige anderen door mij gedoopt en het was voor mij en vele anderen waarlijk een aandoenlijk ogenblik. Ik geloof dat er onder de bijna negenhonderd mensen die aanwezig

waren, slechts weinigen droge wangen hadden en tot op deze dag ben ik volkomen overtuigd dat het Gods werk is in hem.

O, de wonderdoende hand van God, voor zulk een worm als ik ben! Ik geloof niet dat ik ooit pijnlijker droefheid gehad heb, noch zwaarder strijd met de duivel, of dat ik ooit zo diep in twijfelmoedigheid ben neergezonken geweest, maar ook nooit in mijn gehele leven zo gevoerd geweest ben door blijdschap en klaarder ontdekkingen heb ontvangen dat de Heere mijn gebeden verhoord had. Wat een God van wonderen is onze God! Hij kan, wat wij vrezden de grootste vloek voor ons te zullen zijn, veranderen in de grootste zegen. Hij verandert de onvruchtbare woestijn in een vruchtbaar veld, een kerker in een paleis, een smartelijke en droeve nacht in een vrolijke morgen, een dreigend afwijzen in een vriendelijke toelaching, gebrek en hongerlijden in een feestmaal. Als de dierbare vertrooster ze bij ogenblikken te binnen brengt, moet ik gedenken aan de wonderdaden van God, Die dit alles heeft doen medewerken ten goede voor mijn eigen ziel en tot eeuwige zaligheid van de jongen. Dit toch zet de kroon op alles en mijn ziel heeft vele malen sinds de jongen thuisgekomen is, gezongen: 'Kroon Hem, kroon Hem, Heere van alles.'

O, wat ligt er een aangenaamheid in als wij Hem de heerlijkheid kunnen geven. Ik kon er niet van buiten of keer op keer moest ik uitbreken en met de dichter zingen:

*'k Zing met een hart bereid tot lof, Aan God, mijn Losser. Uit het stof
Klink' met Zijn volk, tot roem Zijns Naams: Mijn Jezus heeft 't al welgedaan.*

*Hoe soeverein, wonderbaar en vrij, Is Zijne liefde jegens mij,
Hij trok m' uit hel, tot roem Zijns Naams: Mijn Jezus heeft 't al welgedaan.
En sinds Hij mijn ziel deed leven, Hoeveel weldaân mij bewezen,
Die ver mijn lof te boven gaan: Mijn Jezus heeft 't al welgedaan. (Samuel Medley)*

John Warburton over zijn (roeping tot het) predikambt

overgenomen uit Weldadigheden van een Verbondsgod en sbhs.org.uk

Mijn roeping tot de bediening des Evangelies, was voor velen in mijn omgeving een wonder, doch het allermeest was het dit voor mijzelf.

Ik geloof dat de eerste beweging van God in mijn ziel ten opzichte van het werk der bediening, geweest is toen ik als enige gedoopt werd door die waardige Godsgezant, William Gadsby van Manchester.

Wat had ik een dierbaar gezicht van de Heere Jezus Christus, toen ik in het water afdaalde. Door het dierbaar geloof zag ik Hem zinken in diepe wateren waar Hij niet staan kon, en alle baren en golven van Goddelijke toom Hem overstromen voor mijn arme ziel. Nooit kan ik beschrijven de plechtigheid, ootmoedigheid, heilige verwondering, aanbidding, zelfvernedering en Goddelijke droefheid die ik gewaar werd toen ik in het water stond. Staande in het water, deed die eerwaarde leraar Gadsby, voor hij mij doopte, een kort gebed tot God en voor hij de doopplechtigheid besloot, legde hij zijn hand op mijn schouder en smeekte de Heere mij te zegenen, te beschermen, bij te staan en kracht te verlenen.

En wat mij het allermeest verbaasde was, dat hij zijn gebed besloot met God te smeken dat Hij mij als een instrument in Zijn hand wilde toebereiden, ter ere van Zijn Naam en ter ver-

dediging van de waarheid. Ik geloofde en gevoelde in mijn hart, toen ik nog in het water stond, dat God elk woord dat van zijn lippen vloeide, hoorde en beantwoordde, en mijn ziel was zo verslonden in heerlijkheid, dat ik gedurende enige tijd niet wist, of ik in of buiten het lichaam was. O, de moeite die ik had toen ik uit het water opklom om mij te weerhouden aan de gehele vergadering te vertellen wat ik gezien en genoten had van de dierbaarheid van mijn lieve Heere en Zaligmaker.

Naderhand was ik dezelfde niet meer. Ik had geen rust, maar was gedurig bezig met lezen, onderzoeken en bidden over het Woord van God; bij iedere gelegenheid die mijn beroep mij toeliet, 's morgens, 's middags en 's avonds. O, wat bevond ik bij tijden een aandrang des gebeds in mij, dat God mijn verstand wilde openen om de Schriften te verstaan; en hoe menigmaal kwamen deze gezegende woorden van David met kracht in mijn ziel: 'Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet' (Ps. 119:18).

Soms had ik zulke worstelingen met God, of Hij mij de mening van Zijn gezegend Woord wilde doen verstaan, dat beide ziel en lichaam zwak en krachteloos waren en dan weer vloede er zulk een licht en leven uit de tekst der Schriftuur in mijn hart, dat het mij in een vlam van liefde tot God en Zijn volk bracht, en ik heb uitgeroepen: 'O, Heere, hier ben ik, zend mij met een boodschap van genade en vrede tot Uw lieve kinderen, die in gevangenschap gehouden worden onder de wetpredikers.'

Tijdens deze periode was dominee Gadsby nog niet te Manchester, toch duurde dit niet lang meer.

Maar helaas, als ik zag hoe het met mij ging in de weg der voorzienigheid, met nauwelijks schoenen aan de voeten, met een groot gezin, tot over de oren in de schuld, vele malen mijn buik niet half vol eten, zonder degelijk onderwijs genoten te hebben, want ik kon maar net enige gedeelten van de Bijbel lezen, en nauwelijks behoorlijk mijn naam schrijven, dan riep ik uit: 'Lieve God, wat kan dat voor mij zijn? Waarlijk, ik moet wel krankzinnig zijn om over preken te denken, zo'n dwaas als ik ben.' Ik besloot toen, er mij verder het hoofd niet mee te vermoeien en ik deed dan ook al wat ik kon, het uit mijn gedachten te krijgen. Maar het ging hetzelfde als om een bron proberen te legen, want het kwam nog vlugger terug in mijn hart, dan dat ik het van mij af probeerde te zetten. Op zekere dag, toen ik met de Heere worstelde of Hij mij bekend wilde maken wat dit alles betekende en hoe het toch kwam dat ik het niet uit mijn hart kon krijgen en Hem vertelde hoe een onkundige dwaas ik was, die niet eens behoorlijk spreken kon, kwamen deze woorden, die God eens tot Mozes sprak, met zulk een kracht in mijn ziel, dat ik zeer verbaasd stond: 'Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wie heeft den stomme of dove, of ziende of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? En nu ga heen, en Ik zal met uw mond zijn en zal u leren, wat gij spreken zult' (Ex. 4:11, 12). O, wat smolt mijn ziel en bukde zij neder aan Zijn gezegende voeten en als een kind riep ik uit: 'Wat! Heere? Wat, wilt Gij mijn mond openen? Wat, wilt Gij mij onderwijzen wat ik spreken moet? Kan het mogelijk zijn, Heere? Is het van U, Heere? Is het van U, Heere, van Uzelf? Wees niet boos op Uw kind, Heere! Het is zo'n gewichtvol en groot werk te gaan en te spreken in Uw grote Naam. Ik ben bang, Heere, opdat ik niet zou lopen aler Gij mij gezonden hebt. Laat niet toe, dat ik mijzelf of anderen bedrieg. Ik vrees, dat het geen werkelijkheid kan zijn. Is het in waarheid van U, Heere? Och, zeg het mij, en maak het aan mijn ziel bekend.'

Terwijl ik als een kind voor Zijn aangezicht smeekte, kwamen deze woorden met zulk een kracht en zoetheid, dat ik voor enige tijd vast geloofde dat zij van God kwamen: 'Vrees niet, want Ik hen met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God, Ik sterk u, ook help Ik u, ook

ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid' (Jes. 41:10). Wat een gezegende zoetheid en hemels vertrouwen brachten deze woorden in mijn hart! Uw God om te verzorgen; uw God om te onderwijzen; uw God om uit te helpen; uw God om te ondersteunen en te schragen. Mijn ziel was overtuigd dat in God alles was, waaraan ik behoefte zou kunnen hebben, beide in de bediening en voor mijn gezin, voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid.

Ik werd voor enige tijd aangenaam begunstigd met een zoete gemeenschap en omgang met mijn God en Zaligmaker. Het Woord van God was waarlijk een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad (Ps. 119:105).

De Heere stelde mij in staat Hem alles toe te vertrouwen dat Hij op Zijn eigen wijze wilde werken, en zo het Zijn wil en welbehagen was, de weg te openen op Zijn tijd. Was het daarentegen niets dan vlees en bloed, hoogmoed des harten of een list des duivels, zo smeekte ik Hem van ganser harte dat Hij het wilde verhinderen en tenietdoen. De grootheid en het gewicht van het werk en de afschuwelijkheid van te lopen eer ik gezond was, lagen mij zo zwaar op het hart, dat het nacht en dag mijn ernstige verzuchting was dat ik niet mocht bedrogen worden of het werk aanvangen, zonder Zijn gezegende goedkeuring en gunst.

Daarop werd ik weer erg gekweld met de vrees dat het niets was dan vlees en bloed; want als ik ging nadenken wat een onkundige en ongeletterde dwaas ik was, hoe zou ik dan de mond Gods tot het volk kunnen zijn? En hoe zou ik de Schriftuur kunnen openen om de kinderen van God te voeden, met wijsheid en verstand, die zelf geen wijsheid bezat doch een volkomen dwaas was? Waarlijk, dacht ik, het moet een begoocheling van de duivel zijn en ik moet geheel misleid zijn. Dit bracht mij bij vernieuwing op mijn knieën voor God en ik mocht mij op Hem beroepen, Die het binnenste van mijn hart kende en voor Wie alles naakt en geopend was, ja, met onbedriegelijke lippen kon ik uitroepen: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; en zie, of bij mij een schadelijke weg zij' (Ps. 139:23, 24). Ik smeekte Hem van ganser harte, dat als het niet van Hem was, Hij mij daarvan wilde ontlasten en verzoening doen over mijn zonde, door deze gedachte gehad te hebben.

Toen ik met deze werkzaamheden in mijn gemoed naar de bidstond ging, werd mijn ziel vergund de Heere aan te lopen en Hem te vragen dat, als het Zijn heilige wil was, Hij inderdaad zo'n dwaas, zwak en gering schepsel verkoren had om het Evangelie te prediken, of Hij mij dan in deze avond bijzonder liefde nabij te zijn. Om mij te zegenen met vrijmoedigheid in het gebed en het alles met zulk een kracht te doen vergezeld gaan, dat de harten van het volk verlevendigd zouden worden. En ik zei Hem, dat dit door mij als een teken zou worden aangemerkt of het van God was of van mijzelf. Tot mijn verwondering en diepe verbazing mocht mijn ziel zo uitgaan in het gebed en had ik zulk een inzien in de barmhartigheid, goedheid, vriendelijkheid en liefde van God tot zulk een ongelovige ellendeling, dat ik nauwelijks wist hoe te eindigen. Mijn woorden vloeiden zo vrij, zo zoet en zo gevoelvol, dat ik mij geheel in de Heere kwijtraakte.

Nadat de bidstond geëindigd was, bleef ik nog enige tijd na, en mocht ik in de samenspreking veel vertellen van de goedheid, barmhartigheid en goedertierenheid van mijn Verbonds-God, in het uitredden, helpen en ondersteunen van zulk een onwaardige tot op dat ogenblik toe. O, wat gevoelde ik een zoetheid en vrijheid in het verhalen van hetgeen God voor mij gedaan had. Een of twee van het volk werden er onder verlevendigd, en roemden de goedheid van God, Die op die avond blijkbaar in ons midden was geweest.

Vol blijdschap, troost en vrede ging ik naar huis en geloofde dat de Heere met mij was, en Zich betoond had te zijn mijn gebedshoerend en gebedsbeantwoordend God; want mijn gebed

zelf kon mij niet bevredigen, als er geen antwoord op volgde. Ik heb het altijd bevonden, dat 'een man blijdschap heeft in het antwoord zijns monds, en hoe goed is een woord op zijn tijd' (Spr. 15:23). Belofte op belofte vloeide in mijn ziel, de ene na de andere, dat Hij mij nooit begeven noch verlaten zou; dat Hij voor mijn aangezicht zou heengaan, mijn voor- en achtertocht wilde zijn, en alle instrument dat tegen mij bereid werd, niet zou doen gelukken. Mijn ziel was zo vol, dat ik de Heere zei dat ik niets meer nodig had; ik kon Hem nu geloven en vertrouwen, ja, als het Zijn wil en welbehagen zou zijn, wilde ik sterven voor Zijn eer en heerlijkheid.

Gedurende vele dagen was ik zeer gelukkig en getroost dat ik alles in Zijn gezegende handen kon overlaten. Doch nadat de intieme omgang met mijn God en Vader had opgehouden, keerde ik weer tot mijn oude toestand en de duivel begon zijn oude werk. 'Hoe durf je eraan te denken, het werk der bediening aan te vangen? Let eens op het gewicht van het werk, op je onkunde, op je armoede, op je schulden, waarvoor je geen cent hebt om te betalen en je hebt nauwelijks een lomp om je rug of een schoen aan je voet, dan alleen wat je van een ander krijgt.' O, wat begonnen mijn knieën te schudden en mijn haren te berge te rijzen! De koude rillingen liepen mij over de rug en ik beefde over het gehele lichaam. 'O', riep ik in de grootste verwarring en benauwdheid uit, 'wat heb ik gedaan? Heb ik verkeerd gedaan?' O, hoe bad mijn ziel tot God dat Hij het mij wilde vergeven indien ik uit eigener beweging had begonnen te denken over het werk der bediening.

In deze toestand verkeerde ik geruime tijd. Soms ontvonkte er wat hoop in mijn hart die mij voor enige ogenblikken ondersteunde, en dan weer zonk ik vademmen diep, en riep uit: 'Wat, denken om te preken? O, mocht ik van de gedachte daaraan ontslagen worden!' Dan weer zond de Heere met zulk een kracht een dierbaar gedeelte uit Zijn Woord in mijn ziel, dat mijn wil was uitgesloten als God maar verheerlijkt mocht worden.

Toen begon ik te geloven dat het mijn plicht was de werkzaamheden van mijn gemoed aan enigen van Gods kinderen te vertellen, en te vernemen wat zij ervan dachten. Misschien zou het mij zeer geruststellen, nadat ik hun mening gehoord had. Toch kon ik daartoe nooit komen, want ik geloofde zeker dat als het van God was, Hij hen daarvan een indruk in het hart geven zou, zowel als in mijn hart, en dan zouden ze het mij immers zelf vragen? O, wat gevoelde ik dan een geest des gebeds, dag bij dag, dat God het mij wilde bekend maken of het van Hem was, door mij iemand te zenden om te vragen of ik werkzaamheden had omtrent het prediken, want ik was er vast van overtuigd dat als God mij voor het werk bestemd had, Hij dan de weg openen zou, zonder mijn toedoen.

Hier bleef ik een lange tijd staan, biddende en uitziende op de goede hand Gods. Maar op een zaterdagmorgen kwam ik onder een wolk van duisternis, een duisternis, om het zo maar te noemen, die getast kon worden. Iedere belofte was verzegeld, en daarbij geen toegang tot God; gebrek in het gezin en geen penny om in de behoeften te voorzien. En de duivel kwam mij zeggen dat ik wel een dwaas moest zijn om te durven denken aan prediken en te bidden, of God mij iemand wilde zenden om mij daartoe te vragen. O, mijn knieën stootten tegen elkaar en ik was beschaamd over mijn gebeden! Waarlijk, het kan toch niets anders dan hoogmoed en onbeschaamdheid zijn, redeneerde ik. Was het van God geweest, dan had Hij reeds lang iemand gezonden.

Terwijl ik hiermee bezig was en niet kon geloven dat het van God was, bracht een van de diakenen van de kerk, die zo ik mij herinner Francis heette, mij een bezoek en verzocht mij een wandeling met hem te maken. Toen we alleen waren, zei hij dat hij mij wat wilde vragen

en hij hoopte dat ik hem oprecht antwoorden zou. Hij vroeg mij: ‘John, hebt je geen werkzaamheden in je gemoed gehad omtrent het preken?’

Ik stond versteld toen hij mij deze vraag deed, en was enige ogenblikken sprakeloos. Hij zag spoedig hoe het met mij gesteld was en toen vertelde hij, dat sinds ik mijn bevinding op de bidstond had meegedeeld, hij en ook anderen een indruk gekregen hadden dat God mij bestemd had voor het werk der bediening, en dat zij sindsdien hadden uitgezien wat God met mij doen zou. ‘Hoe meer wij het een onderwerp van ons gebed maakten’, zei hij, ‘des te meer vrijheid en toegang wij vonden, en wij geloven zeker, dat Hij je voor het werk der bediening bestemd heeft.’

Bij stukjes en beetjes legde hij mijn gehele hart open, en ik vertelde hem mijn gemoedswerkzaamheden die ik vanaf de tijd dat ik gedoopt werd, gehad had. Verder zei hij mij, dat enigen van de vrienden overeengekomen waren om één keer per week een persoonlijke bijeenkomst in huis te houden, en dat elk van hen op zijn beurt, als de Heere hen daartoe in staat wilde stellen, zou spreken over een tekst der Schrift. Hij voor zichzelf wilde zich niet onttrekken, maar ik moest beloven dat ik het op mijn beurt ook doen zou. Ik stemde toe, op de vastgestelde tijd ook daar te zijn, dit was naar ik mij herinner, dezelfde avond over veertien dagen. God alleen weet de werkzaamheden die ik tussentijds had! Maar ik kwam tot het besluit om het in de hand Gods over te geven, en daar ik de weg zelf niet geopend had, maar het mij was toegekomen in Zijn voorzienigheid, geloofde ik dat de Heere daarmee voor had of de zaak geheel af te snijden, of getuigenis te geven dat het van Hem was. Mijns harten wens was, dat als het niet van God was, Hij mijn mond wilde sluiten en als het van Hem was, Hij hem wilde openen opdat ik een woord spreken mocht, en Hij dat woord geliefde toe te passen en te zegenen aan de harten van degenen die daar tegenwoordig zouden zijn.

Op de vastgestelde tijd ging ik erheen, God biddende dat Hij de zaak beslechten wilde. Als Hij mijn mond opende en het volk zou voldaan zijn en mij in het werk zou bemoedigen, dan zou ik geloven dat het van Hem was; maar als Hij mijn mond sloot en het volk zou niet met mij ingenomen zijn dan wilde ik het opgeven en het erbij laten.

O, wat beefde ik als een blad voor ik de tekst las. Het scheen mij toe, als was het onmogelijk voor mij om te spreken. Maar nadat ik de tekst had gelezen, werd de vrees voor de mensen geheel weggenomen, en de Heere daalde in mijn ziel af. Mijn mond werd geopend en ik gevoelde inderdaad dat het een tijd was van verkwikking door Zijn tegenwoordigheid in mijn ziel. De zaken en woorden vloeiden zeer vlot en ik verwonderde mij over de zwakheid en de vernedering mijns harten voor de Heere. Nadat ik geëindigd had, werd ik zeer door het volk bemoedigd en men drong er bij mij op aan dat ik opnieuw zou komen, zo ik mij goed herinner, binnen veertien dagen.

O, wat had ik een gelukkige veertien dagen. Nu geloofde ik dat alles in orde was en ik achtte het onmogelijk dat de duivel mij andermaal kwellen kon, wat mijn roeping tot de bediening aanging, of dat ik ooit nog zou kunnen twijfelen; want ik zag, dat de Heere in zo menig geval van nood mijn gebeden beantwoord had, mij zo dierbaar had uitgeholpen, en dat zo tastbaar door Hemzelf. Wat was mijn ziel verslonden in de eer en heerlijkheid van God. O, wat had ik een hemels vermaak in het onderzoek van het Woord Gods, en wat een zoete genoegdoening en gezegend vertrouwen dat het van God was en Hijzelf de weg ontsloten had. Mijn ziel was zó overtuigd dat de Heere met mij zou zijn, als dat ik overtuigd was dat ik geboren ben en ik verlangde er maar naar dat de veertien dagen voorbij zouden zijn om weer te mogen gaan en in de Naam des Heeren te spreken. Het was mijn innigste bede dat ik alle krachten mocht opofferen in de dienst van God en Zijn Waarheid, want dit was mij dierbaarder dan het leven zelf.

Toen ik er voor de tweede maal naar toe ging, was de kamer stampvol en de Heere was mij zoet en dierbaar nabij, ja, het volk scheen geheel verlevendigd. Zodra ik mijn boodschap gedaan had, begon de hoogmoed in mijn hart zijn werk te doen. 'Zie eens hoe vergenoegd het volk is en hoe opgewekt zij zingen. Zij geloven, dat je een voornaam prediker zult zijn.' En ikzelf dacht er ook zo over. Toen de dienst afgelopen was, hoorde ik enkelen van het volk tot elkaar fluisteren, hoe kostelijk ik gepreekt had en dat zij niet twijfelden of ik zou een groot prediker worden, ja, één zei zelfs dat hij ervan overtuigd was dat ik een tweede Gadsby zou worden. O, wat deed dit de oude mens goed, en wat bevredigde dit zijn hart! Arme dwaas! Ik werd tot zo'n graad van hoogmoed opgevoerd, dat ik mij schamen zou één duizendste deel daarvan te beschrijven. De gehele weg naar huis was ik zozeer met mijn grootheid ingenomen en wat ik waarschijnlijk worden zou, dat ik nauwelijks wist of ik op mijn hoofd of op mijn voeten stond. Soms was ik nieuwsgierig in welke plaats ik leraar zou worden. Het moest toch in een of andere grote plaats zijn, misschien wel in Londen. Als ik zulk een groot prediker zou zijn en zo een groot werk heb te doen, moet dat zeker in Londen zijn, want alle grote mannen, zo redeneerde ik, gaan naar Londen en dat zal dan ook tenslotte mijn plaats zijn.

Geestelijke hoogmoed

Ik moet nog iets zeggen over deze vervloekte hoogmoed, en hoe hij een arme, blinde dwaas kan vervoeren. Ik had gedacht dit achterwege te laten, want ik moet bekennen dat het te laag is om genoemd te worden. Maar het moet eruit, hoe laag het ook is. Voordat ik voor de derde maal daarheen ging om te prediken, ging ik eerst naar Manchester, naar de heer Mouncey, die plaatsvervangend diaken was, om naar zijn mening te vragen of hij dacht dat ik waarschijnlijk een groot prediker worden zou. En om dit uit hem te krijgen, kwam ik met een voorwendsel dat ik niet kon komen om te preken en dit ook nergens meer kon doen. Toen ik zijn winkel binnenkwam, was er nog een andere diaken bij hem, een zekere Holt. Zij beiden waren erg blij mij te mogen ontmoeten, en vroegen zeer belangstellend hoe het met mij ging. Ik zei dat ik gekomen was om mee te delen dat ik niet verder kon doorgaan met preken, daar ik een blinde dwaas was en het wel krankzinnigheid zou verraden om het nog verder te wagen. Derhalve hoopte ik dat ook zij mij niet meer zouden verwachten. Terwijl ik mijn huichelachtig verhaal opdiste, trachtte ik een zeer bedrukt gezicht te zetten en met alle macht enige tranen uit mijn ogen te persen.

De twee diakenen, gelovende dat ik een brave man was en dat de duivel mij verzocht om het werk op te geven, moedigden mij aan om ermee door te gaan. Zij spraken openlijk uit welk een genoegen het hun gegeven had en dat zij overtuigd waren dat God een werk voor mij te doen had, ook dat ik geen vrees behoefde te hebben om daarin voort te gaan, zomin als Paulus dit behoefde gehad te hebben. Zij geloofden dat Paulus' God mijn God was, en Hij mij door alles zou heenhelpen. O, dacht ik, wat, zal ik een tweede Paulus zijn? Maar ik zei hun dat ze wel anders praten zouden als ze mijn onbekwaamheid maar eens recht wisten. Intussen ben ik ervan overtuigd dat, als zij mijn afschuwelijke huichelarij gekend hadden, zij mij uit de winkel zouden geschopt en mij mijn verdiende loon gegeven hebben. Maar God wist mij beter te behandelen dan zij het wisten. Een van hen zei dat hij mij niet wenste op te vullen met hoogmoed, doch te bemoedigen. Hij wilde alleen maar zeggen dat hij niet kon twijfelen of God had een groot werk voor mij te doen. O, dat woord 'een groot werk te doen!' Wat zwol mijn hart van hoogmoed op. Verder zei hij dat hij niet anders durfde dan erop aandringen, dat ik op de bepaalde tijd komen zou. Beide mannen spraken nog veel meer daarover, hetwelk mijn oude mens zeer aangenaam was.

Op deze wijze een grote voorraad voedsel gekregen hebbend voor de oude booswicht, ging ik naar huis en begon erover na te denken uit welke tekst ik zou preken. Denken die mensen, zo redeneerde ik, dat ik een groot man worden zal, dan verwachten zij ook dat ik voor de dag komen zal met een of andere bijzondere tekst. Ik was echter wel zo slim, mij niet in te laten met een gedeelte van Gods Woord waarvan ik in mijn hart geen bevinding had.

Met alle macht trachtte ik in enige duistere teksten in te dringen, doch tevergeefs. Wel dan, dacht ik, ik zal het proberen met een oude tekst, een die beschrijft wat mijn ziel al wel honderdmalen heeft ondervonden. Daarmee zal ik wel klaarkomen en er genoeg van weten te zeggen. Deze tekst was: 'En dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods' (Hand. 22:14). Dat is de juiste tekst, dacht ik. Hoe blij was ik toen ik naging, hoe ik deze zou kunnen openen. Want in zulk een wonderlijk licht en met zulke grote zaken, kwamen deze woorden, dag bij dag, in mijn gemoed voor dat ik mij erover verwonderde. Wat zullen de mensen wel zeggen als ik van deze dingen zal preken? Zij zullen er verbaasd over staan. En zo was het inderdaad, want zij stonden verbaasd, doch niet over mijn grootheid, maar over mijn nietigheid.

De tijd kwam en ik ging erheen, wensende, dat er veel volk aanwezig zou zijn. Het voornameste waarom ik God vroeg, was dat Hij veler harten wilde neigen op te komen om te horen wat ik zou kunnen voortbrengen, en dat nog slechts de derde maal dat ik preekte.

Toen ik er aankwam, vond ik het huis vol met mensen. Ik gaf een vers op met een verwonderlijke ijver en stoutmoedigheid en ging toen voor in het gebed, waarin ik een grote vrijheid ondervond. O, dacht ik, dat gaat goed! Maar toen ik mijn tekst had voorgelezen, kwam ik onder zulk een duisternis en verwarring dat ik voor de tweede maal de woorden nauwelijks kon lezen. Ik begon zo te beven dat mijn knieën tegen elkaar sloegen. Gedurende een vijf of tien minuten trachtte ik iets te spreken, maar wat ik gesproken heb, is de Heere alleen bekend, want ik weet er geen woord van. Mijn hoogmoed en verwaandheid, mijn huichelarij en leugentaal staarden mij in het aangezicht en snoerden mijn mond toe. Ik werd genoodzaakt voor de gehele vergadering te belijden dat God mijn mond kwam toesluiten, zodat ik niet kon voortgaan. Ik liet mij neervallen op de zitplaats en verwachtte dat God mij zou doodslaan en ter helle zou zenden, daar ik het zo verdiend had.

Gedurende enige tijd heerste er een diepe stilte. De mensen waren ten zeerste verbaasd en wisten niet wat dit betekenen kon. Zodra als zijn gewaarwordingen hem toelieten te spreken, nam Mouncey het woord en zei: 'De Heere opent, en niemand kan sluiten; Hij sluit en niemand kan opendoen. Dit heb ik dikwijls gelezen, maar nooit ben ik er ooggetuige van geweest op zulk een duidelijke wijze tot nu toe.' Hij verzocht mij het nog eens te proberen. 'Misschien dat de Heere uw mond opent, want het is alles in Zijn hand', zei hij. Doch ik verzekerde hem, dat ik het niet meer durfde wagen, want dat de Heere mijn mond had toegesloten en ik besloten was het ook nooit meer te doen. De geachte man sloot met gebed, en ik geloof, dat het een tijd des gebeds was, zowel voor hem als voor het volk; want er was geen wang droog in het gehele gebouw. Maar wat mij betreft, ik was zo verbijsterd dat ik bijna buiten mijn zinnen was.

Nadat hij geëindigd en het volk weggezonden had, greep ik mijn hoed, vastbesloten om nog diezelfde avond een eind aan mijn leven te maken. Ik had nu wat anders te doen dan met verwondering te vragen waar zulk een groot man als ik leraar worden moest. O, wat een elendige reis had ik die avond naar huis toe! En bij het overdenken van mijn afschuwelijk gedrag in het gaan naar het huis van de diaken met zulke leugens en duivelse veinzerij, en daarbij de vreselijke aanklacht van de duivel in mijn hart, was ik ervan overtuigd dat ik niets anders kon zijn dan een verharde booswicht, die God had overgegeven aan zichzelf en van

wie het spoedig blijken zou dat hij een volkomen afvallige was. Ik besloot diezelfde avond nog ervandoor te gaan en te trachten een plaats te krijgen aan boord van een oorlogsschip en vrouw en kinderen en alles te verlaten.

Toen ik bijna thuis was, sloeg ik de weg in om naar Liverpool te gaan, snikkend, kreunend, en handenwringend, totdat mijn ziel zich in doodsnood bevond. Toen ik ongeveer twee steenworpen lengte de weg naar Liverpool was ingegaan, klonken zo luid, alsof iemand ze hardop van achter de heg geroepen had, deze woorden in mijn ziel:

*'t Blind geloof moet zeker dwalen,
En proeft vergeefs Gods werk.
God zal Zijn eigen werk verklaren,
En dat zal dragen 't merk. (William Cowper)*

Ik stond verbaasd en ging over de heg kijken, om te zien of daar iemand was. Omdat ik er echter niemand bespeurde, begon ik een beetje hoop te scheppen. Wie weet, dacht ik, of de Heere dit nog verklaren zal. Dus besloot ik naar huis terug te keren. Voor ik evenwel thuis was, kwam al mijn hoogmoed, huichelarij en leugen weer vers voor de geest en mijn arme ziel werd zo aangegrepen door schuldgevoel en zwaarmoedigheid, dat ik niet zou kunnen zeggen hoe ik het huis binnengesukkeld ben. Mijn vrouw, die zo lang op mij had gewacht tot haar geduld teneinde was, was woedend op mij en vroeg mij wat ik wel van mijzelf dacht. Maar dit was een vraag waar ik geen antwoord op durfde te geven. Zij vroeg mij of ik dat godsdienst noemde, om vrouw en gezin te verlaten en dan midden in de nacht thuis te komen. 'En dan geef je voor, een predikant te zijn', zei ze. 'Wat denk je toch van jezelf? Maar je zult mij en de kinderen in het werkhuis brengen.' Want zij kon niet anders tegemoet zien, dan dat wij allen van honger zouden sterven en zij vreesde dat ik in een krankzinnigengesticht terecht zou komen. En ik vreesde en geloofde werkelijk dat ieder woord dat zij sprak, bewaarheid zou worden. Ik was stom en kon geen woord terugzeggen. Daarop vroeg zij of ik mijn tong verloren had.

O, met wat een vreselijke gewaarwordingen werd ik overstelpt, dat ik niets dan ellende in mijn huis had gebracht en de kerke Gods benauwd, door te lopen nog vóór ik gezonden was, waarvan de onbesnedenen zouden horen en zeggen: 'Aha, zo gaat het ons naar de zin!' Ook dat ik God van Zijn eer beroofd had, en dat ik nu behandeld zou worden als een dief. En wat deed het gedrag van een Uza in het uitsteken van zijn hand, om de arke Gods te ondersteunen, mij schudden en beven.

'Waarlijk', riep ik uit, 'ik ben de man en God zal mij doden om mijn onbeschaamdheid door mij te onderwinden in Zijn Naam te spreken.'

O, de geschiedenis van Achan! Zij deed mij schudden, dat mijn knieën tegen elkaar sloegen! Hij stal de gouden tong en bracht een ban in Israël, waarop Jozua hem zei: 'Hoe hebt gij ons beroerd? De HEERE zal u beroeren te dezen dage: En gans Israël stenigde hem met stenen' (Joz. 7:25). O, wat waggelde èn ziel èn lichaam heen en weer! Ik riep uit: 'De toom Gods valt op mij neder!' Geen tong kan het uitspreken wat ik gedurende vier weken nacht en dag onderging. Hier vertoefde ik dag in dag uit, soms verwachtende dat het oordeel Gods op mij en mijn gezin zou nederstorten. Toen kwamen Bileam en Judas mij voor de geest. Ik zag dat Judas deel had in de bediening en uitging om te prediken, maar hij had de duivel en werd een bedrieger bevonden, terwijl zijn eind was dat hij zich ophing en heenging naar zijn eigen plaats. Ook Bileam, zag ik, waren de ogen geopend en hij sprak veel dierbare woorden, ja, hij wenste te sterven de dood des oprechten, en dat zijn einde mocht zijn gelijk aan het zijne,

maar hij had het loon der ongerechtigheid lief. 'O', riep ik uit, 'die kentekenen heb ik ook. Wat zal ik doen? Waarheen zal ik vliesen?' En toch, niettegenstaande deze overwegingen mijn hart doorsneden, kwamen de gedachten om te prediken, opnieuw te voorschijn en dit maakte mijn toestand nog tienmaal erger.

Op een nacht - o, vreselijke nacht! - was ik zeer verward, en wel doordat ik de gedachten aan het preken weer voelde opkomen, en de schuld van mijn goddeloos gedrag in zo bedrieglijk te handelen, en mijn vervloekte hoogmoed met hetgeen hij over mij gebracht had, levendig voor ogen zag. De duivel viel mij aan en verzocht mij een eed te doen, dat ik nooit meer een poging zou wagen om te preken. Als ik wilde zweren nooit meer één poging daartoe in het werk te stellen, dan zou ik nooit meer, zei hij, met zulke gedachten gekweld worden. O, wat trilde en beefde ik, ik waggelde heen en weer gelijk een dronken man en was teneinde raad. En waarlijk, ik had een gevoel of ik inderdaad van mijn verstand beroofd was. Eindelijk, door de verschrikkelijke gewaarwordingen in mijn gemoed, de vrees dat als ik ooit weer een poging zou aanwenden om te preken, de Heere mij dan in één ogenblik verteren zou, en daarbij de gedachte dat, als ik een eed deed dit mij de rust geven zou, deed mij de hand opheffen en zeggen dat ik nooit meer wilde preken.

Zodra ik deze eed gedaan had, overviel mij een huivering in de ziel, en de duivel brulde op een vreselijke wijze: 'Nu is het gedaan! Je hebt de onvergeeflijke zonde, de zonde tegen de Heilige Geest bedreven, die nooit vergeven kan worden, noch in deze wereld, noch in de toekomstige.' O, wat snikte en schreeuwde ik uit de benauwdheid van mijn ziel en vervloekte de dag waarop ik geboren was. Vreselijke vloeken en lasteringen rezen er in mijn hart op tegen God, zij deden mij de haren te berge rijzen; de rillingen liepen mij over het lichaam en mijn lippen beefden. Nu is het zeker met mij gedaan, dacht ik. Nu ben ik overgegeven tot een verschrikkelijke afval. Daarbij kwam de vrees dat ik, God lasterende, sterven zou of anders razend krankzinnig worden zou. Daarop kwamen deze woorden, die mij als in een ogenblik schenen ter helle te doen nederdalen: 'Want zo wij willens zondigen, nadat wij kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden. Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zone Gods vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan? Want wij kennen Hem, Die gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En wederom: De Heere zal Zijn volk oordelen. Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods' (Hebr. 10:26-31). Ik had niet meer hoop om de verdoemenis te ontgaan, dan de duivelen hebben. Er volgde weer een andere tekst, onmiddellijk op de voorafgaande, die mij de genadeslag toebrengt en mijn verderf bezegelde, naar ik meende, als ware ik reeds daar: 'Want het is onmogelijk, dengenen die eens verlicht geweest zijn en de hemelse gaven gesmaakt hebben en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede Woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf den Zone Gods wederom kruisigen en openlijk te schande maken. Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk en nabij de vervloeking, welke einde is tot verbranding' (Hebr. 6:4-8). Aldus werd mijn ziel geslingerd, dag aan dag en nacht aan nacht. Soms vreesde ik dat de aarde haar mond zou opendoen en mij zou verslinden. Andere keren vreesde ik dat de huizen waarin ik ging, mij op het hoofd vallen en mij tot stof verbrijzelen zouden, ja, mij in één ogenblik zouden doen

nederdalen ter helle. Menigmaal ook werd ik vreselijk aangevallen een eind te maken aan mijn ellendig leven, en zo het ergste te wagen; en ik ben er vast van overtuigd dat niets dan de bewarende hand van God een arme ziel, onder zodanige benauwende omstandigheden, van zelfmoord kan weerhouden. Maar geloofd zij de Heere, Hij weet de godzalige uit de verzoeking te verlossen; want in plaats dat Hij mij overgaf om mijzelf kwaad te doen, deed Hij mij met geweën en smekingen krachtig tot Hem roepen, of Hij in tedere ontfermingen nog eens wilde neerzien op de snoodste onder de snoden. O, wat worstelde mijn arme ziel met God, om een vernieuwde blijk dat Hij de mijne was! En hoe heerlijk verscheen Hij en verlosste mijn ziel van de hel. Deze woorden kwamen met licht, leven, kracht en zalving in mijn hart, ja, verbraken iedere keten en deden de duivelen vlieden voor de majesteit en kracht van Zijn stem: ‘Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u’ (1 Petr. 5:7). O, gezegende stem! Alvermogende stem! Hier leerde ik opnieuw verstaan: ‘Waar het woord des konings is, daar is heerschappij’ (Pred. 8:4). Want niet zo spoedig had ik deze woorden gehoord en de kracht daarvan ontwaard of al mijn ellende, schuld en pijniging vlood als een wolk daarheen, en de Heere opende tot mijn zeer diepe verwondering de heerlijkheid van Zijn Verbondsliefde en genade, die op mij gevestigd was van alle eeuwigheid. Ja, Hij deed mij zien dat al mijn zorgen, ellenden, dwaasheid, hoogmoed en vervloekte gruwelen waren gelegd geworden op mijn oudste Broeder, Jezus, en dat Hij al mijn krankheden op Zich genomen, en al mijn smarten gedragen had; ja, dat de straf, die mij de vrede aanbracht, op Hem was, en dat door Zijn striemen ik genezen was geworden (Jes. 53:4-5). O, wat een blijdschap en vrede gevoelde ik en wat ging mijn hart uit tot mijn dierbare Verlosser, Die mijn arme ziel had verlost uit de muil des leeuws. Ik was net als een vogel ontkomen uit de strik der vogelvangers. ‘De strik is gebroken en wij zijn ontkomen’ (Ps. 124:7). Wat haatte ik mijzelf om mijn gruwelijk gedrag! Doch God weet de hovaardigen van hart te vernederen, zowel als de nederigen te verhogen. O, welk een gezegende les heb ik uit deze beproeving getrokken, wel honderd keren daarna, inderdaad een zeer nuttige les die ik nooit vergeten heb. Nu wandelde mijn ziel in grote vrijheid en zoete gemeenschap met God. Zijn volk, Zijn zaak en Zijn eer lagen mij nauw aan het hart en mijn ziel lag lijdelijk in Zijn handen. Het was mij goed iets of niets te zijn voor Hem, als Hij maar mocht verheerlijkt worden. O, hoe vreesde ik de gedachte van aan mijzelf te zijn overgelaten, erger dan een kind dat zich weleens gebrand heeft het vuur vreest. Ik durfde geen stap te doen, zonder dit woord: ‘Aldus zegt de Heere.’

Ik begon te vrezen dat ik nooit een overtuigend bewijs van God gekregen had, dat Hij mij tot het werk der bediening had geroepen en ik durfde er niet aan denken het weer aan te vangen, of Hij moest zo vriendelijk willen zijn mij te openbaren dat Hij mij geroepen had tot dit werk. En gezegend zij Zijn dierbare Naam, want tekst op tekst daalde in mijn ziel, en dat met zulk een licht, leven, vrijheid en kracht, dat ik geloofde dat, als ik gezwegen zou hebben, de stenen haast zouden hebben geroepen. Hier werd ik geleid tot God in het gebed, dat als ik door Hem was gezonden geworden, Hij dan een weg voor mij wilde openen, en dat ik, wat ik van Hem in het verborgene ontvangen had, mocht verkondigen op de daken. Want in der waarheid, mijn ziel riep de gehele dag: ‘Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft’ (Ps. 66:16). O, hoe wonderlijk beantwoordde de Heere mijn arme smekingen!

Enkele dagen hierna kwamen enige vrienden uit Bury in Lancashire mij een bezoek brengen. Zij waren overeengekomen daar een kamer te huren voor hun samenkomsten, en omdat ik enige jaren in een aangename vereniging met hen verkeer had, kwamen zij mij nu uitnodigen om met hen te vergaderen. Ik nam dit aan; en de eerste zondag dat wij daar tezamen

kwamen, brachten wij door met zingen en gebed. Maar de tweede zondag nodigden zij mij uit een woord van vermaning tot hen te spreken, en op hun aandringen kon ik het niet weigeren. Ik deed het echter met vrees en beven, en wel zodanig dat mijn knieën mij nauwelijks dragen konden, want ik dacht dat de Heere mijn mond zou toesluiten. De Heere evenwel opende mijn mond en gaf mij veel vrijmoedigheid in het spreken, en er vloeide zulk een leven en zoetheid in mijn ziel dat ik erover verbaasd was, terwijl de weinigen die er tegenwoordig waren, moesten getuigen dat zij er door verlevendigd waren geworden. Als ik mij goed herinner, waren wij met zeven of acht personen aldaar vergaderd en zij allen moesten zeggen dat de Heere grote dingen voor ons gedaan had, dies waren wij verblijd.

Hier werd het mij vergund enige tijd in ware vernedering en ootmoedigheid te verkeren, gelijk een kind aan Zijn voeten, en ik smeekte de Heere met mijn ganse hart dat Hij niet meer wilde toelaten, dat de duivel en mijn eigen boze natuur mij zouden opblazen met die vervloekte hoogmoed en ik weer zou trachten Hem van Zijn eer te beroven. Maar de duivel bracht weer iets anders op het tapijt, dat inderdaad een scherpe verzoeking bleek, namelijk dat ik nooit een waarachtig bewijs ontvangen had dat de zalving des Geestes mij geschonken was om het Evangelie te prediken. Dit bracht mij in het onderzoek om uit te vinden of ik ooit een Schriftuurlijk bewijs ontvangen had dat ik de Geest had; want ik was ervan overtuigd dat, tenzij de Geest mij tot dit werk had afgezonderd, het op niets zou uitlopen en dat het naderhand zou blijken dat ik had gelopen voor ik gezonden was. Ik wist, dat wanneer dit het geval was, het tenslotte moest eindigen in het vlees. O, wat ging mijn ziel uit tot God met smekingen en geweën! 'O, dierbare Geest, zijt Gij met mij? O, Heilige vertrooster, hebt Gij mij gezalfd om het Evangelie te prediken? Dierbare Uitlegger, doe het mij verstaan.' Hier verkeerde ik tussen de drie of vier weken, onderzoekende, zuchtende, roepende en verlangende of God mij wilde laten weten dat Hij mij had afgezonderd tot de bediening. De weinige personen tot wie ik in de kamer gesproken had, getuigden allen dat God mij tot het werk gezonden had, maar dit kon mij niet bevredigen. Ik had behoefte het te weten uit Gods eigen mond, en daarom was mijn roepen tot Hem, maar er kwam verscheidene weken aaneen geen antwoord, nacht noch dag. Dit deed mij vrezen dat God mij nooit gezonden had. En hoe ik moest gaan preken, zonder op dit punt voldoening te verkrijgen, wist ik niet; want ik beefde bij de gedachte te lopen eer ik gezonden was; en de vrees dat God opnieuw mijn mond zou toesluiten, deed mij schudden als een blad. Telkens zei ik het aan die kleine vergadering dat ik het moest opgeven, want ik was bang dat ik nooit was gezonden en dat de Heere mijn mond zou toesluiten. Maar zij bleven erbij dat ik moest komen, en verklaarden dat als ik niet kwam, ik dan tegen God vocht. Dit deed mij weer stilstaan en ik wist niet wat te doen. Soms dacht ik dat de stem van het volk misschien de wil van God was en dat ik die behoorde op te volgen. Dan weer dacht ik: Arme schepselen, zij zijn geheel met mij bedrogen, want zij weten niet beter of ik heb de Geest, en ik nam het besluit niet meer te gaan, totdat ik overtuigd was dat ik de Geest had.

Wat een gewaarwordingen in mijn hart toen de zondagmorgen aanbrak. O, de vreselijke donkerheid waaronder ik geraakte! Ik kon noch zien noch gevoelen, dat ik of tot bediening geroepen, of wel een christen was. Ik begon zelfs te vrezen of er wel ooit een werk der genade in mijn hart begonnen was. Wat was ik verward en ellendig gesteld van 's morgens drie uur af, tot de tijd kwam dat ik gaan moest. Zo verbijsterd was ik dat ik uitging zonder mijn hoed op. Mijn vrouw kwam mij achternagelopen, en riep dat zij wilde weten waar ik heenging. 'Naar Bury', zei ik. 'Dan deed je beter, je hoed op te zetten', zei ze. Hoever ik wel zonder hoed zou gegaan zijn, weet ik niet, want ik was zodanig gesteld dat ik vreesde dat ik mijn verstand kwijt zou raken. Daarbij, geen tekst; de Bijbel een verzegeld Boek; geen ant-

woord op mijn gebed; en de duivel mij toebrullende: ‘God heeft hem verlaten; jaagt na en grijpt hem, want er is geen verlosser’ (Ps. 71:11). ‘Vandaag zal het openbaar worden, wie je bent, zowel aan het volk van God als aan de wereld.’ En wat mijn ellende nog verzwaarde, was dat hij mijn vorige huichelachtige wegen en mijn vervloekte hoogmoed weer voor de geest bracht, en mij zei dat de tijd nu daar was dat God mij als een schouwspel zou zetten voor de mensen en de duivelen.

‘O’, riep ik uit, al handenwringende op de weg, ‘gave God dat ik nooit geboren ware geweest! O, dat ik het nooit ondernomen had om te preken! Wat zal ik aanvangen? Waarheen mij wenden?’ Dan stond ik weer stil en dacht terug te keren. Dan ging ik weer voort, smekende en roepende tot de Heere dat Hij mij een tekst wilde doen vinden. Maar alles was duister, als de duisternis zelf. ‘Hoe is het ook mogelijk’, riep ik uit, ‘dat God mij gezonden heeft, of met mij wil zijn, als Hij mij geheel gebeven en verlaten heeft?’ Toen stond ik stil. Waarlijk, dacht ik, ik moet teruggaan en het opgeven. Want als ik ga en niets te zeggen heb, zal het volk mij een grote dwaas noemen om te komen spreken zonder boodschap van God en zij zouden zich verwonderen dat ik mij durfde schuldig maken aan zulk een gruwelijke vermetelheid.

Dus ging ik terug, al handenwringend. En snikkend riep ik uit: ‘O, dat ik nooit geboren ware geweest!’

Ik was nog geen driehonderd meter teruggegaan, toen deze tekst als een zwaard tegenover mij kwam, en als een bazuin in mijn ziel klonk: ‘Niemand die zijn hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods’ (Luk. 9:62). Dit woord deed mij ter aarde neerzinken in één ogenblik, beide naar lichaam en ziel. ‘O, Heere’, riep ik al bevende uit, ‘het valt mij moeilijk, dat ik noch terug noch voorwaarts kan gaan. O, dat het U behagen mocht, mij te tonen wat ik doen moet. Gij weet dat de wens van mijn hart is Uw wil te doen. Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? O Heere, laat het mij weten en leidt Gij mij.’ Doch ik kreeg geen antwoord dan: ‘Niemand, die ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.’ Daarop gevoelde ik een gewilligheid des harten om te vallen in de hand van God, dat Hij met mij doen wilde zoals het in Zijn ogen goed was; en zo ik door Hem niet gezonden was, het Hem dan behagen mocht mijn mond te sluiten en het volk daarvan de overtuiging te geven. Zo ging ik voorwaarts. Toen ik er aankwam en het tijd werd de dienst aan te vangen, had ik geen tekst. En o, wat beefde ik, terwijl ik het gebed deed. Maar even voor ik het gebed beëindigde, kreeg ik een onderwerping des harten om in de hand Gods te vallen. Terwijl het volk een versje zong vóór de preek, ging mijn ziel uit tot God, of Hij mij een tekst zou willen geven en mijn mond ontsluiten wilde; en als dit gebeurde, zou ik voor een vaste waarheid houden dat Hij mij gezonden had. Ik geloofde zeker, als Hij mij dit geven wilde ik nooit meer twijfelen zou.

Bij het zingen van de laatste regel kwamen deze woorden met zulk een licht, leven, kracht en zoetheid, dat zij mijn ziel overstelpten met vreugde en vertroosting. Ik stond op en las ze als mijn tekst voor: ‘De ellendige en nooddruftige zoeken water maar daar is geen, haar tong versmacht van dorst; Ik de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten’ (Jes. 41:17). De Heere opende mijn hart en mond beide. Ik gevoelde de zaken in mijn hart opwellen en mijn tong ontbonden, om ze met zulk een zoetheid en vrijheid voort te brengen dat ik er mij ten zeerste over verwonderde. Ik stond er verbaasd over dat de zaken zo vrijelijk in mijn hart vloeiden en ik mijn woorden zo ongedwongen kon uitspreken. De weinige mensen die daar waren en de waarheid kenden, zowat negen of tien in getal, hoorden het met groot genoegen aan, en de vrucht daarvan was hun gehemelte zoet. Hun zielen werden verlevendigd en zij spraken onderling tot lof van God. Bijzonder deed dit een kind des

Heeren, de oude John Crompton, die reeds meer dan veertig jaar een reiziger op weg naar Sion was. Hij was die morgen nog negen mijlen komen lopen, de oude ziel. Toen ik de preek geëindigd had, greep hij mijn hand, en terwijl de tranen hem over de wangen liepen en zijn aangezicht blonk van de heilige zalfolie, zei hij: 'Moge de HEERE, de God van Abraham, Izak en Jakob u zegenen! God heeft u uitgestoten in Zijn wijngaard, en gezonden om Zijn Evangelie te prediken. U bent jong en hebt nog vele vurige beproevingen te doorstaan, maar God heeft u niet gezonden als een krijgsman op uw eigen bezoldiging. Vrees niet, want Hij zal met u zijn; ja, ik ben ervan overtuigd, dat Hij u door alles heen zal helpen.'

O, wat gaf dit een sterkte en bemoediging aan mijn hart. Mijn ziel was aangenaam gesterkt in de Heere mijn God en ik geloofde met mijn hart, dat Hij met mij was. 's Avonds ging ik naar huis, zeer verkwikt en loofde en prees Zijn heilige Naam voor Zijn weldadigheid en goeder-tierenheid, doordat Hij voor mijn aangezicht had willen heengaan.

Maar de volgende dag kwam de duivel weer met zijn oud pleidooi, dat ik de Geest niet had. 'En wat betekent het getuigenis van mensen als je de Schrift niet voor je hebt?' zo redeneerde hij. Ik gevoelde mijn geloofskrachten afnemen en ik begon te vrezen dat ik bedrogen zou zijn en geruststelling had gevonden, zonder de Geest te hebben. Dit dreef mij bij vernieuwing uit tot God, en waarlijk, het was een tijd van worstelingen, want nacht en dag riep ik uit de grond van mijn hart: 'O, lieve Geest! Hebt Gij mij gezalfd om het Evangelie te prediken? Zijt Gij op mij nedergedaald, opdat ik dit werk zou betrachten? Is het Uw dierbare wil dat ik zal prediken? En zult Gij met mij zijn, en Uw woord met kracht vergezeld doen gaan?' Mijn ziel worstelde aldoor, een gehele dag en nacht. De tweede dag kreeg ik zo'n aandrang tot het gebed dat ik verplicht was mijn werk te staken. Ik ging in mijn slaapkamer, nam mijn Bijbel en knielde neer voor God. Met de Bijbel gesloten, worstelde ik met Hem, totdat mijn lichaam en mijn ziel zich in doodsnood bevonden. Ik smeekte Hem dat Hij mij vergunnen wilde de Bijbel te openen en wel op zodanige plaats, die de zaak beslissen zou, hetzij vóór of tegen. Tenslotte opende ik de Bijbel en de eerste woorden, waarop mijn aandacht viel, waren: 'Indien dan gij die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven dengenen die Hem bidden?' (Luk. 11:13). O, de kracht, de eer, de majesteit, de zoetheid en goedheid van God de Heilige Geest die in mij scheen en mijn ziel overstelpte. Ik kan geen woorden vinden om dit uit te drukken. Ik had nog juist de kracht om op het bed te kruipen en daar lag ik een tijdlang en had noch kracht om mij te bewegen noch om te spreken, vanwege de glans der heerlijkheid die in mij en rondom mij scheen. Wat genoot mijn ziel hier een vrijheid! De oude leugenachtige duivel vlood weg, en liet mij alleen met mijn dierbare Vertrouster. De gehele Bijbel werd als voor mijn ziel ontsloten. Welk een dierbaarheid zag ik in het Verbond der genade! Welke wonderen aanschouwde ik in die heerlijke leerstelling der heilige Drieëenheid, drie Personen in één God. Hoe klaar zag ik God de Vader door Zijn rechtvaardige wet, mij als zondaar ontkleden, ontledigen en veroordelen. Wat stond ik verbaasd bij het aanschouwen van de grote vernedering van God de Zoon, door mijn natuur te willen aannemen in vereniging met Zijn Goddelijk Persoon; Zichzelf vernederende en gehoorzaam geworden tot de dood, ja, de dood des kruises, opdat zo'n snode als ik verlost mocht worden met een eeuwigdurende verlossing. En o, de wonderbare heerlijkheid die ik zag in God de Heilige Geest, als mijn dierbare Vertrouster, Wiens voorrecht het is, uit de dingen van Christus te nemen en ze aan mijn ziel te openbaren. Ik was er vast van overtuigd, dat niemand Christus de Heere noemen kon dan door de Heilige Geest.

Hier werd mij vergund enige tijd te verkeren, met zoetheid, ootmoedigheid en tederheid en

de dierbare Bijbel was zo kostelijk aan mijn ziel, dat ik hem inderdaad bevond te zijn ‘Een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad’ (Ps. 119:105). Wat beschouwde ik de Kerke Gods in haar heerlijkheid en schoonheid, als de verkorene door de Vader, de verlostte door de Zoon, en de geheiligde door de Heilige Geest. En hoe brandde mijn hart van ijver voor God en Zijn zaak. Waarlijk, het was mijn wil niets voor God te zijn, als Hij maar Alles zijn mocht.

Gedurende enige tijd gingen de zaken naar wens en ik geloofde, dat ten opzichte van mijn roeping tot de bediening alles in orde was; ja, dat de duivel zo volkomen de mond gestopt was geworden dat hij geen macht behield om iets voort te brengen, wat mij zou kunnen doen wankelen. Maar helaas, helaas. Het was mis gerekend. Want nadat ik enige weken rust genomen had, kwam hij met een nieuwe zaak aan boord. Hij begon mij te zeggen, dat zoals ik de Bijbel geopend had en mijn ogen op die eerste tekst geslagen had, niets was dan een toevaligheid, en dat het evengoed had kunnen gebeuren dat mijn ogen waren gevallen op andere woorden, bijgevolg dat er geen gegronde reden aanwezig was dat het van God was. ‘Want’, zei hij, ‘je hebt nooit een woord gekregen dat met kracht in je ziel kwam, of juist op jouw geval gepast, of een woord dat je nooit gelezen, gehoord of gezien hebt. Nu, als God je inderdaad tot het werk geroepen heeft, waarom gaf Hij dan geen tekst in je hart, waarvan je voorheen nooit gehoord hebt, of die je niet wist dat in de Bijbel stond? Gewis is de Heere daartoe de Machtige; en indien je iemand was die Hij in Zijn wijngaard heeft uitgestoten, dan zou je reeds lang een zodanige tekst gekregen hebben.’ Het is waar, dacht ik, misschien is het een toeval geweest, en ik kan mij bedrogen hebben. Als een ander de Bijbel op gelijke wijze geopend had, kon hij hetzelfde woord ook zijn voorgekomen; en inderdaad, de Heere is ook de Machtige om mij een tekst te geven die ik nooit gezien of in de Bijbel gelezen heb. Nu had mijn ziel een nieuwe boodschap aan de troon der genade, namelijk dat God mij een tekst met kracht in mijn hart geven wilde, één die ik niet wist dat in de Bijbel stond, en net op mijn geval van toepassing. Zo ging ik voort, van dag tot dag roepende: ‘Heere, maak het eens vast in mijn ziel, dat Gij mij gezonden hebt om het Evangelie te prediken, en doe dit door in mijn hart te geven een of ander dierbaar woord dat ik nooit geweten heb dat in de Bijbel stond, en dan zal ik overtuigd zijn dat Gij mij gezonden hebt en dat Gij mijn God zijt.’ Het scheen echter of God niet merkte op de stem van mijn gebed. Ik hield echter aan van dag tot dag hierom smekende, maar ik kreeg geen antwoord. Tenslotte begon ik te vrezen dat ik mij bedrogen had en dat God mij nooit tot het werk gezonden had. Al mijn oude vrezen kwamen weer als een heirleger tegen mij op, namelijk dat ik had gelopen voor ik gezonden was, en dat God tenslotte openbaar zou maken wie ik was.

Op zekere nacht, toen mijn huisgenoten reeds naar bed waren, kreeg ik zo’n worstelende geest des gebeds, dat ik niet slapen kon. Ik zei de Heere dat ik niet naar bed kon gaan, of kon ophouden met bidden, totdat Hij mij de overtuiging gegeven had dat ik wèl of niet gezonden was om te prediken. En dit was waarlijk het geval, want een geest des gebeds werd mij geschonken, en tekst op tekst vloeide in mijn ziel om mij te bemoedigen. ‘Bidt en gij zult ontvangen.’ Ik viel op mijn knieën en daar had ik zulk een worsteling met gewezen en smekingen, dat mijn kleren geheel nat waren van tranen die uit mijn ogen vloeiden. Eindelijk zag ik tot de Heere op, net als een kind, en zei in de eenvoudigheid van mijn hart: ‘Heere, ben ik Uw kind? Zijt Gij mijn Vader? Zal Uw toorn niet ontsteken, als ik U vraag mij mijn verzoek te willen verlenen? Als het U mishaaft, zal ik het niet meer vragen, want mijn wil is Uw wil.’ Het antwoord was zeer lieflijk: ‘Bidt en gij zult ontvangen.’ Als een kind riep ik uit: ‘Wel, geloofd zij Uw dierbare Naam, dat Uw toorn niet ontsteekt tegen zulk een nietige

worm, die maar stof en as is. Als het Uw gezegende Majesteit kan behagen zo laag te bukken om mijn nietige bede aan te horen, en mij mijn verzoek te verlenen; mijn bede en mijn verzoek is, dat Gij mij een dierbaar woord uit de Schrift wilt schenken, dat ik nooit gehoord of gelezen heb en dat ik niet weet dat in de Bijbel staat. En dat Gij dit doen wilt met kracht en heilige zalving, opdat zich mijn terneergeslagen ziel mag verlevendigd vinden tot een gezegend vertrouwen dat Gij mij gezonden hebt om te prediken, en dat het met zich brenge een overtuigend bewijs dat Gij met mij zijt.'

Terwijl ik aldus in eenvoudigheid mijn hart voor de Heere ontsloot, klonken deze woorden in mijn oren en in mijn hart, mij dunkt op zodanige wijze alsof de gehele aarde ze hoorde, zo goed als ik het zelf hoorde: 'Maak u op en dors, o dochter Sions; want Ik zal uw hoorn ijzer maken en uw klauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en Ik zal hunlieder gewin den HEERE verbannen, en hun vermogen den HEERE der ganse aarde' (Micha 4:13). Wat ik onder de toediening van deze woorden gevoelde, kan ik niet beschrijven. Door de kracht die ik eruit gewaar werd en uit de heerlijkheid die deze woorden volgden, was ik overtuigd dat ze in de Bijbel stonden. Zulk een licht en heerlijkheid ging met deze woorden gepaard, en zij verwekten zulk een ootmoedigheid, tederheid en vertrouwen in mijn ziel, dat ik overtuigd was dat niemand anders dan God die kon gegeven hebben. De duivel werd ook weggevaagd met als zijn 'maars', 'indiens' en 'hoes'. Ik was er zeker van dat ik deze woorden tevoren nooit gehoord had, en elk woord kwam met zulk een kracht alsof het door de vinger Gods in mijn hart werd ingedrukt. Ik dagvaarde de duivel en vroeg hem of ik deze woorden ooit gehoord of gekend had; maar de schelm had niets te zeggen. Mijn ziel was zo vol liefde en verwondering omtrent de verbazende goedheid, vernedering en barmhartigheid van mijn Verbonds-God, dat ik dagen achtereen nauwelijks wist waarmee ik bezig was. Maar bij iedere gelegenheid die zich aanbood, onderzocht ik de Schriften om deze woorden te vinden. Destijds had ik slechts een zeer beknopte concordantie, en door deze kon ik de tekst niet op het spoor komen. Eindelijk kwam ik tot de profetie van Micha en was wonderlijk in mijn schik bij het lezen van het vierde hoofdstuk, totdat ik kwam aan de laatste verzen, en daar trof ik dezelfde woorden aan, die mij waren voorgekomen, woord voor woord. Het was mij alsof mijn ziel mijn lichaam zou vaneen gespleten hebben, zo vol was ik van liefde, lof, aanbidding en dankzegging tot de Naam des Heeren. O, hoe dierbaar klonken de woorden opnieuw in mijn ziel: 'Maak u op en dors, o dochter Sions!' Welk een blijdschap en genoegen vond ik gedurende enige tijd in het dierbare Woord Gods! Het was mijn spijs en drank daarin te lezen en ermee tot God te gaan. Ik was ervan overtuigd dat de Heere met mij was en dat alles in orde was, ofschoon ik terzelfdertijd niet zou hebben kunnen zeggen hoe wij van dag tot dag de moeilijkheden waarmee wij te kampen hadden, moesten doorkomen. Maar ik vertrouwde dat de Heere met mij zou zijn, en Hij mij daar wilde doorhelpen, ter ere van Zijn Naam.

De duivel deed mij echter een andere zaak aan de hand, die mij zeer aangreep, namelijk dat ik nooit enig bewijs gehad had dat er iemand uit de gevangenis in de ruimte gebracht was onder mijn bediening en hoe zou ik dan bewijzen dat God mij in Zijn wijngaard had uitgestoten! 'Want', zei hij, 'waar God een boodschap der zaligheid uitzendt, daar zegent Hij die boodschap tot verlossing van arme gevangenen, opent de deuren der gevangenis, voor die, die in boeien zitten en laat uitroepen het jaar van het welbehagen des HEEREN.'

'Waarlijk, dit is zo', zei ik bij mijzelf, 'als God mij inderdaad gezonden heeft, zal Hij mij zegenen als Zijn mond, in het verlossen van arme zielen van de gevangenschap en de vloek der wet.' Maar de duivel kon mij niet zo laag doen neerzinken, als hem dit voorheen gelukt was, want deze dierbare woorden kwamen wederom: 'Maak u op en dors, o dochter Sions!'

En zij bemoedigden mij zozeer, dat ik in staat gesteld werd te zien en te hopen op de I leere dat Hij op Zijn eigen tijd de vervulling geven zou. Dus bleef ik biddende, wachtende en hopen op Hem, gedurende lange tijd.

Kort daarop werd ik uitgenodigd een plaats te vervullen in een klein kerkgebouw te Liverpool - als ik mij goed herinner in de Matthew Street. Toen ik daar eens was, had ik een zeer zoete overdenking over deze woorden: 'Want ik ben verzekerd, dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onzen Heere' (Rom. 8:38).

Een getuigenis van Naomi Hawkins, uit de gemeente van John Warburton, Trowbridge
Opgesteld door M.A.B., vertaald door Ruben Bolier uit The Gospel Standard, 1855-p186.

Op verzoek van verschillende vrienden heb ik mijn pen in de hand genomen om jullie een kort verslag te schrijven van de bevinding en het zegevierende sterven van onze jonge vriendin, Naomi Hawkins. Het behaagde de Heere Zijn liefde en genade te openbaren en haar haar zonden in de uiterste nood te vergeven.

Verscheidene jaren lang had zij een slechte gezondheid. Af en toe kreeg ze de overtuiging dat deze wereld voorbijging, hoewel ze aan allerlei vrolijkheid en vermaak meedeed. Ze zag en voelde de ijdelheid van alles hier beneden.

Haar gezondheid verslechterde steeds en in december werd ze genoodzaakt om terug te keren naar huis. De dokter vertelde haar dat als ze de lucht van haar geboortestreek zou inademen, ze dan spoedig weer beter zou worden. Hij zei namelijk dat haar longen niet aangetast waren. Maar ach, hoe vaak vergissen ze zich! En nog vaker zeggen ze misleidende dingen. Ze had de 'vliegende tering', die zo snel voortwoekerde, dat ze nog maar een paar weken bleef leven.

Toen ze op haar sterfbed lag, vroeg men haar of Jezus dierbaar was. Ze zei: 'Nee.' 'Wat? Heb je dan geen lichtstraaltje hoop gehad?' 'Nee,' zei ze, 'ik ben bang dat de Heere mijn gebeden nooit zal horen of verhoren. Ik ben bang dat mijn zonden nooit als een last op mijn hart gelegd zijn.'

Onze geliefde predikant, **Mr. Warburton**, kwam op een dag langs. Hij moedigde haar heel erg aan om door te gaan met bidden en te bedelen, want de Heere had een geroep in haar hart gelegd en Hij zou haar op Zijn Eigen tijd verhoren. Ze smeekte hem of hij voor haar wilde bidden en verzocht hem voor haar te bidden wanneer hij thuisgekomen was. Haar moeder had vele gebeden opgezonden tot de Almachtige en vroeg of Hij haar geliefde kind, dat deze wereld spoedig zou verlaten, genadig zou willen zijn. Ze zei tegen haar: 'Naomi, wat moet ik beginnen als je deze wereld zult verlaten zonder enige hoop?' Daarop antwoordde ze met ernst: 'En wat zal ik dan beginnen?' Verscheidene dagen lang scheen ze zonder hoop te zijn dat de Heere haar gebeden ooit zou horen of verhoren. In deze toestand bleef ze tot op de dag voordat ze stierf.

Toen ze zowel naar ziel als naar het lichaam zwaar lijden onderging, kwam een vriend haar opzoeken. Ze vroeg of Christus dierbaar voor haar was. Ze zei: 'Nee, ik voel niet dat Hij dierbaar voor me is.' Dit zorgde voor grote zielsbenauwdheid. Haar vriend stond op het punt

te vertrekken, toen ze hem verzocht om enkele minuten te bidden. Het gebed scheen haar veel te doen en ze scheen in het verborgen te bidden.

Na enige tijd kwam haar moeder de kamer binnen, samen met nog een andere vriend. Ze zei: 'Mijn lieve moeder, wat zal ik doen? Wat zal ik doen, lieve moeder? Haal iemand om me te helpen.' Haar moeder antwoordde: 'Mijn lieve kind, smeeek de Heere of Hij je wil helpen. Er is niemand anders die kan helpen.'

Hierna scheen ze vurig te bidden. Ze riep in de smart en benauwdheid van haar ziel: 'Heere, wees mij genadig, een ellendige zondaar. Help me toch, Heere, of ik verga.' Daarna voelde ze zich heel erg rustig.

Een vriend die bij haar zat, vroeg hoe ze zich voelde. Ze antwoordde: 'O, ik weet dat de Heere mijn gebeden verhoord heeft. Ja, Jezus is dierbaar voor mij en heeft al mijn zonden vergeven.' Ze riep haar moeder en zei: 'Moeder, buig uw knieën en dank de Heere voor hetgeen Hij voor mij gedaan heeft. Loof de Heere. Vertel het aan andere zondaren wat voor een dierbare Zaligmaker ik heb gevonden. O, als ik rechtop kon staan, wat zou ik Hem dan prijzen voor Zijn goedheid voor mij, ellendige zondaar. Ik ben te zwak om Hem te prijzen. O, ik wilde wel dat ik het kon! O, hoe wonderlijk verscheen Hij voor mij toen ik alle hoop op Christus verloren had. Hij verscheen aan mij ter elfder ure. Ik wilde wel dat ik Hem kon prijzen.'

Ze sprak nog enige tijd over de wonderlijke werken van God. Ze wilde graag dat een vriend gehaald werd die haar tijdens haar ziekte bezocht had en belangstelling voor haar onsterfelijke ziel getoond had. Ze zei: 'Als ik te zwak ben om het hem te vertellen, zeg hem dan wat de Heere voor mij gedaan heeft. Ja, mijn Jezus heeft alles wél gedaan.' Spoedig daarna kwam haar vriend en ze riep uit: 'O, mijn Jezus heeft me gered in het stervensuur. O, wat verlang ik te sterven om tot in alle eeuwigheid bij Christus te zijn.'

Nu scheen ze helemaal uitgeput te zijn en ze viel in slaap. Maar na korte tijd werd ze wakker en riep ze haar moeder bij zich en zei: 'Ik zal hier niet lang zijn. Wat een zaak is het toch om de dood in de ogen te kijken.' 'Kun je dat ook?' vroeg haar moeder. 'Ja, dat kan ik, want ik ga naar een betere wereld. O moeder, we gaan scheiden, maar we zullen elkaar spoedig weer ontmoeten. Dan zullen we Hem tot in de nimmer eindigende eeuwigheid prijzen.'

Regelmatig legde ze haar vermagerde hand om de nek van haar moeder en vertelde ze hoe goed de Heere was door haar te helpen toen ze niet aan Hem dacht. 'Ja, mijn kind,' zei haar moeder, 'dat is de tijd wanneer de Heere komt.' Ze was heel erg zwak. Toen ze niet meer in staat was te spreken, probeerde ze de handen van haar moeder omhoog te tillen en ze riep: 'Bid, bid!' waarna ze uitgeput in haar kussen viel.

O, wat kwam er een verandering toen die lieve Heere in haar ziel scheen. Toen kón ze de Heere loven. Omdat ze niet bang was om de dood in de ogen te kijken, kon ze verlangen om heen te gaan en met Christus te zijn, voor eeuwig in het rijk van eeuwige zaligheid. De laatste woorden die ze sprak, waren: 'Laat me vlug weggaan. Gelukkig, gelukkig, gelukkig!' Op zaterdag 3 maart, om kwart voor vier, nam haar gelukkige geest haar vlucht. Ze was 23 jaar oud. We kunnen werkelijk zeggen dat haar sterven gewin was.

Trowbridge, M.A.B.